

10011 & 10004

Ulike faktorer som påvirker holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert

Factors affecting attitudes towards noise exposure and the use of hearing protection at concerts

Bacheloroppgave i studieprogram for Audiologi

Veileder: Marte Kristine Lindseth

Mai 2023

10011 & 10004

Ulike faktorer som påvirker holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert

Factors affecting attitudes towards noise exposure
and the use of hearing protection at concerts

Bacheloroppgave i studieprogram for Audiologi
Veileder: Marte Kristine Lindseth
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for medisin og helsevitenskap
Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Introduksjon: Blant unge voksne er det svært vanlig å delta på støyfylte konserter, hvor lydnivået potensielt kan være skadelig for hørselen. Studier rapporterer om lite bruk av hørselvern blant konsertdeltakere, og det diskuteres rundt hvilke faktorer som kan spille inn på holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert.

Formål: Formålet med studien var å undersøke hvordan ulike faktorer knyttet til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert påvirket holdningene til unge voksne (18-40 år).

Metode: I studien ble det brukt kvantitativ metode ved bruk av spørreundersøkelse. Et spørreskjema ble distribuert gjennom plattformen Facebook. Respondentene var unge voksne mellom 18 og 40 år. Totalt 201 respondenter ble inkludert i studien, hvor 82% var kvinner og 18% var menn.

Resultat: 7% av respondentene brukte alltid hørselvern på konsert, mens 39% brukte aldri. 44% brukte skumpropper. De største faktorene til manglende bruk av hørselvern var: "Jeg glemmer det", "Det ødelegger musikkopplevelsen" og "Det er vanskelig å kommunisere". 7% av de som sto fremme ved scenen på konsert brukte alltid hørselvern og 10% som oftest. 81% har tenkt over at lydnivået på konsert har vært for høyt. 64% brydde seg i svært stor eller stor grad om egen hørsel. 61% av respondentene syntes det var fornuftig av andre å bruke hørselvern. De største faktorene til bruk av hørselvern var: "Jeg synes lydnivået kan bli ubehagelig høyt uten hørselvern", og "Jeg vil beskytte hørselen min for fremtidige permanente hørselsskader [...]". 76% syntes ikke det var tilstrekkelig med informasjon rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert, og 81% mente flere hadde brukt hørselvern dersom informasjonen om dette var mer tilgjengelig.

Konklusjon: Det kan konkluderes med at det er en rekke ulike faktorer som påvirker unge voksnes holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert. Faktorer som blant annet dårlig musikkopplevelse, manglende informasjon og dårlig tilgjengelighet, samt opplevelse av for høyt lydnivå, kan påvirke bruk av hørselvern.

Abstract

Introduction: Among young adults, it's quite common to attend noisy concerts, where the sound level can potentially be harmful to the hearing. Studies report little use of hearing protection among concert attendees, and there is a discussion about which factors that can influence attitudes to noise exposure and the use of hearing protection at concerts.

Objective: The purpose of the study was to investigate how various factors related to noise exposure and the use of hearing protection at concerts influenced the attitudes of young adults (18-40 years).

Method: The study used a quantitative method by using a survey. A questionnaire was distributed through Facebook. The respondents were young adults between the age of 18 and 40. A total of 201 respondents were included in the study, of which 82% were women and 18% were men.

Result: 7% of the respondents always used hearing protection at concerts, while 39% never did. 44% used foam earplugs. The biggest factors to the lack of hearing protection usage were: "I forget it", "It ruins the music experience" and "It's difficult to communicate". 7% of those standing in front of the stage at concerts always used hearing protection and 10% most often. 81% had considered the sound level at concerts as *too* high. 64% cared to a very large or large degree about their own hearing. 61% of the respondents thought it was reasonable for others to use hearing protection. The biggest factors for using hearing protection were: "I think the sound level can be uncomfortably loud without hearing protection", and "I want to protect my hearing from future permanent hearing damage [...]". 76% did not think there was sufficient information about the importance of hearing protection at concerts, and 81% believed that more people would use hearing protection if this information were more available.

Conclusion: It can be concluded that there are varied factors that influence young adults' attitudes towards noise exposure and the use of hearing protection at concerts. Factors such as poor music experience, lack of information and poor accessibility, as well as the experience of too loud sound levels, can affect the use of hearing protection.

Forord

Å skrive bacheloroppgave uten hjelp hadde nesten vært umulig. Vi har derfor flere å takke. Takk til vår veileder for god veiledning. Takk til familiene våre for korrekturlesing, Excel-veiledning og motiverende ord gjennom utallige telefonsamtaler. Takk til alle respondenter som tok seg tid til å bli med i spørreundersøkelsen vår.

Innholdsfortegnelse

1 Introduksjon	1
1.1 Bakgrunn.....	1
1.2 Holdninger.....	1
1.2.1 Kognitiv dissonans	2
1.2.2 Holdningsendring	3
1.3 Støyeksponering	3
1.4 Hørselvern	4
1.5 Konsekvenser av støyeksponering	4
2 Problemstilling	5
2.1 Avgrensning	5
3 Metode	6
3.1 Valg av metode	6
3.2 Utforming av spørreskjema	6
3.3 Utvalg.....	7
3.4 Databehandling.....	8
3.5 Ethiske forhold	8
4 Resultat	9
4.1 Bakgrunnsvariabler	9
4.2 Bruk og valg av hørselvern	9
4.3 Årsaker til manglende bruk av hørselvern.....	10
4.4 Plassering på konsertområdet	11
4.5 Opplevd lydnivå	12
4.6 Holdninger til egen hørsel	12
4.7 Holdninger til andres bruk av hørselvern.....	13
4.8 Årsaker til bruk av hørselvern	14
4.9 Tilgjengelighet av informasjon.....	14
5 Diskusjon	15
5.1 Bruk av hørselvern	15
5.1.1 Musikkopplevelse	16
5.1.2 Hørselvern	16
5.1.3 Tilgjengelighet av hørselvern	18
5.2 Konsertdeltakelse	18

5.2.1 Risikofylt atferd	18
5.2.2 Sensasjonssøking.....	20
5.3 Forventninger til lydnivå	21
5.4 Hørsel som prioritet.....	21
5.5 Sosiale normer.....	22
5.6 Støyindusert hørselstap	24
5.6.1 Et langsiktig problem	24
5.6.2 Selvopplevde hørselssymptomer	25
5.7 Tilgjengelighet av informasjon.....	25
6 Metodekritikk.....	27
6.1 Spørreskjema.....	27
6.2 Utvalg.....	27
6.3 Pålitelighet	28
7 Konklusjon.....	28
8 Referanseliste.....	30
Vedlegg A.....	35

Figurliste

Figur 1	10
Figur 2	11
Figur 3	13
Figur 4	13
Figur 5	14

Tabelliste

Tabell 1	8
Tabell 2	12

1 Introduksjon

1.1 Bakgrunn

Unge voksne over hele verden deltar på støyfylte fritidsaktiviteter mer enn noen gang, og andelen støyinduserte hørselstap er anslått å øke til omkring 1,1 milliard om unge voksne fortsetter å risikere hørselen grunnet utrygg atferd (World Health Organization [WHO], 2015, s. 1). Dette bekymrer det audiologiske fagmiljøet (Beach et al., 2016, s. 45; Helsedirektoratet, 2011, s. 5; Keppler et al., 2015, s. 245). Blant unge er det svært vanlig å delta på konserter og musikkfestivaler hvor lydnivået ofte er høyt og dermed skadelig for hørselen (WHO, 2015, s. 1). Våre undersøkelser tyder på at det per nå ikke finnes lovverk i Norge som ivaretar konsertdeltakernes hørselshelse, kun anbefalinger (Helsedirektoratet, 2011, s. 8; Tronstad & Gelderblom, 2016, s. 220). Dette medfører at deltakerne selv er ansvarlig for å beskytte egen hørsel.

I søk etter relevant litteratur var det mangel på nasjonale studier, men det er imidlertid en rekke internasjonale studier som har undersøkt hvilke holdninger unge og voksne har til blant annet støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert (Belanay & Kearney, 2015; Bogoch et al., 2005; Hunter, 2018; Landälv et al., 2013; Rawool & Colligon-Wayne, 2008; Widén, 2013). Studiene peker på flere påvirkende faktorer, som blant annet ulike typer hørselvern og tilgjengeligheten av disse, tilgjengelighet av informasjon, deltakeres kunnskap rundt tematikken, selvopplevde hørselssymptomer, og sosiale normer. På bakgrunn av dette er det interessant å undersøke hvordan unge voksne i dag forholder seg til støyeksponering og bruk av hørselvern, ved å sammenligne våre funn med tidligere studier.

1.2 Holdninger

Holdninger kan defineres som en “[...] spesiell tilbøyelighet til å reagere på en bestemt måte overfor andre mennesker, ting eller hendelser” (Håkonsen, 2014, s. 185). Menneskers holdninger består av tre komponenter: den tankemessige som refererer til tanker og meninger, den følelsesmessige som refererer til følelser, og

den atferdsmessige komponenten som refererer til handlinger (Håkonsen, 2014, s. 186). Holdninger kan beskrives som positive eller negative mot et spesifikt fenomen (Håkonsen, 2014, s. 185; Widén, 2013, s. 58).

Selv om man har en holdning til noe, betyr det nødvendigvis ikke at man alltid oppfører seg i samsvar med denne (Håkonsen, 2014, s. 187). For eksempel kan en person som har kunnskap om farene ved å utsette seg for høye støynivå, likevel velge å ikke beskytte hørselen. Situasjonen man befinner seg i påvirker atferden i stor grad, og de sosiale normene er en viktig faktor her. Jo sterkere de sosiale normene er, desto mindre sannsynlig er det for at man handler i takt med sine individuelle holdninger (Håkonsen, 2014, s. 187).

Alle mennesker tilhører sosiale grupper hvor gruppens normer sier noe om hvilke verdier man bør ha, eller hvordan man bør tenke, føle og handle (Bouman et al., 2021, s. 48). Sosiale normer omhandler også individets tanker rundt hvordan egen atferd og holdninger oppfattes av andre (Widén, 2013, s. 58). Omgivelsene reagerer ofte med sanksjoner om man velger å bryte de sosiale normene (Håkonsen, 2014, s. 190). Derfor vil det som medlem i en sosial gruppe kunne være vanskelig å uttrykke egne meninger eller å skille seg ut fra mengden, eksempelvis ved å bruke hørselvern på konsert om ingen andre bruker det.

1.2.1 Kognitiv dissonans

Man står ofte overfor situasjoner som skaper en indre konflikt hvor man må velge mellom flere muligheter som er ønsket (Håkonsen, 2014, s. 251). En konsertdeltaker kan ha et stort ønske om å nyte høy musikk på konsert, samtidig som han ønsker å beskytte hørselen for fremtidige hørselsskader. En slik konflikt innebærer både positive og negative sider, som kan gjøre det vanskelig å velge. Å stå overfor slike valg, kalles i psykologien for kognitiv dissonans (Håkonsen, 2014, s. 252). Når man opplever denne tilstanden, er det ønskelig å rettferdiggjøre sine handlinger ved å minimere de positive sidene ved det alternativet man valgte bort (Håkonsen, 2014, s. 251-252). Ved å velge det alternativet som gir minst ubehag, minimeres ofte dissonanstilstanden.

1.2.2 Holdningsendring

I psykologien pekes det ofte på to teorier som kan føre til holdningsendring (Glasman & Albarracín, 2006, s. 778). Den første tilnærmingen viser til at direkte erfaringer lettere kan føre til holdningsendring enn indirekte erfaringer (Glasman & Albarracín, 2006, s. 778; Landälv et al., 2013, s. 352). For eksempel vil de som har erfart helseplager i forbindelse med støyeksponering på konsert muligens ha andre holdninger enn de som ikke har hatt slike negative erfaringer. Den andre tilnærmingen peker på at det er enklere å ha en stabil holdning til noe om informasjonen som veileder til holdningsendring fortsetter å være relevant (Glasman & Albarracín, 2006, s. 779). Dette kan for eksempel ses i sammenheng med helsemessige konsekvenser av støyeksponering, ettersom det alltid vil være aktuelt at høyt støynivå over lengre tid kan skade hørselsorganet. Er man oppmerksom på dette og handler deretter, vil denne holdningen med større sannsynlighet vedvare enn en holdning til et fenomen som varierer med tiden (Glasman & Albarracín, 2006, s. 778).

1.3 Støyeksponering

I arbeidslivet har det i lengre tid vært lovverk som bidrar til å sikre trygg utførelse av arbeid (Forskrift om støy på arbeidsplassen, 2006, § 8; Gelfand, 2016, s. 469). Likevel finnes det fremdeles ikke regelverk som ivaretar sikkerheten til deltakere ved fritidsaktiviteter, som for eksempel på konsert (Beach et al., 2016, s. 46; Hunter, 2017). Helsedirektoratet (2011) har derimot utarbeidet en veileder rettet mot arrangører og kommuner som blant annet skal bidra til å forebygge hørselsskader blant publikum under aktiviteter og arrangementer med høye lydnivåer. Ettersom dette er en veileder, er det frivillig for arrangører og kommuner å følge denne eller ikke, og dette uten ytterligere konsekvenser.

I en studie av Tronstad & Gelderblom (2016) ble det gjort målinger av konsertdeltakeres støyeksponering på to store festivaler i Norge, hvor flere resultater viste potensielt skadelige støynivåer. Det gjennomsnittlige støynivået målt i denne studien overgår de nasjonale anbefalingene fra Helsedirektoratet, forskrift om vern mot støy på arbeidsplassen, samt internasjonale anbefalinger (Forskrift om støy på

arbeidsplassen, 2006, § 8; Gelfand, 2016, s. 468; Helsedirektoratet, 2011, s. 8; Tronstad & Gelderblom, 2016, s. 220).

1.4 Hørselvern

Hørselvern inkluderer blant annet skumpropper, silikonpropper, formstøpte propper og øreklokker (Gelfand, 2016, s. 479-480), og vil bli brukt som samlebetegnelse videre i denne studien. Hørselvern gir ulik form for beskyttelse, og hvilken type man velger bør derfor avhenge av støynivå, tidsbruk og hvilken aktivitet man skal utføre (Gelfand, 2016, s. 480-481).

Skumpropper, som ofte er tilgjengelig på konsert, er i utgangspunktet laget for industrielt engangsbruk (Bogoch et al., 2005, s. 71). Proppene gir god demping, og demper ulikt over frekvensbåndet (Bogoch et al., 2005, s. 71). Silikon- og formstøpte propper kan lages til bruk i musikkammenheng, og har da et innebygd filter med tilnærmet flatt frekvensbånd som skal beholde musikkens tonale balanse (Beach et al., 2010, s. 218; Bogoch et al., 2005, s. 71). Slike ørepropper gir god demping for å unngå hørselsskader, og er i tillegg laget for flergangsbruk.

1.5 Konsekvenser av støyeksponering

Ved gjennomgang av en rekke internasjonale studier som undersøkte deltakernes bruk av hørselvern på konsert, kan man se store variasjoner i hvor mange som brukte hørselvern, hvor resultatene varierte med alt fra 1,3% til 17% (Alnuman & Ghnimat, 2019, s. 6; Balanay & Kearney, 2015, s. 399; Bogoch et al., 2005, s. 71; Cha et al., 2015, s. 985; Widén, 2013, s. 60). Mangel på bruk av hørselvern i støyfylte områder vil kunne resultere i en rekke midlertidige og permanente støyskader (Ovesen & von Buchwald, 2017, s. 88; Pienkowski, 2021, s. 2). Risikoen for om en støyskade forekommer, avhenger av støyens lydstyrke, varighet og hørselsorganets individuelle følsomhet for lyd (Ovesen & von Buchwald, 2017, s. 88). Både vedvarende støy og impulslyder kan skade hørselsorganet, og spesielt strukturene i det indre øret (Gelfand, 2016, s. 456; Ovesen & von Buchwald, 2017, s. 88).

Det er stor variasjon i hvorfor og hvorvidt voksne velger å bruke eller ikke bruke hørselvern for å minimere konsekvensene av støyeksponering. Selv om enkelte tidligere har opplevd hørselssymptomer etter konsert, er det likevel flere som har en tendens til å overse disse (Hunter, 2018, s. 450). Andre studier har på tross av dette sett en tydelig økning i bruk av hørselvern hos de med selvopplevde hørselssymptomer (Balanay & Kearney, 2015, s. 401; Hunter, 2018, s. 450; Landälv et al., 2013, s. 349-351; Widén, 2013, s. 58).

2 Problemstilling

Formålet med denne studien er å undersøke og belyse ulike faktorer knyttet til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert, og hvordan disse påvirker unge voksnes holdninger. Problemstillingen som danner grunnlag for studien, lyder slik:

Hvordan påvirker ulike faktorer holdningene til voksne under 40 år knyttet til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert?

2.1 Avgrensning

Problemstillingen avgrenses til voksne under 40 år, dvs. 18-40 år. Vi har en oppfatning om at unge voksne oftere deltar på støyfylte konserter enn andre aldersgrupper, og siden vi ønsker et utvalg som regelmessig deltar på konsert, er det naturlig å avgrense problemstillingen slik. Beach et al. (2016) har lignende avgrensning i sin studie, hvor respondentene var 20-39 år. Studien beskrev dette som den aldersgruppen som oftest deltar på musikkarrangementer og nattklubber (Beach et al., 2016, s. 47).

Begrepet "konsert" blir brukt i problemstillingen som en samlebetegnelse for konserter og musikkfestivaler som foregår både inne og ute. Vi ønsker å se samlet på dette for å få et bredere utvalg i studien.

3 Metode

3.1 Valg av metode

For å belyse problemstillingen, har vi valgt å benytte kvantitativ forskningsmetode. Denne metoden kjennetegnes ved at den går i bredden for å hente ut tallfestede opplysninger om et stort antall undersøkelsesenheter (Dalland, 2020, s. 55; Johannessen et al., 2016, s. 237; Ringdal, 2018, s. 24-26; Thrane, 2018, s. 17). Siden kvantitativ tilnærming gir målbare resultater i form av tall, kan datamaterialet sammenlignes for å tydelig se samsvar og variasjoner (Dalland, 2020, s. 55). Kvantitativ metode vil være godt egnet i vår studie.

Siden vi ønsket å undersøke hvordan ulike faktorer knyttet til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert påvirket unge voksnes holdninger, valgte vi å benytte tverrsnittundersøkelse som studiedesign (Johannessen et al., 2016, s. 70-71; Ringdal, 2018, s. 25-26). Ved tverrsnittdesign samles det inn data fra en avgrenset periode, for å se et fenomen i nåtidens lys (Johannessen et al., 2016, s. 70). For å samle inn dataopplysninger, gjennomførte vi en spørreundersøkelse. I en spørreundersøkelse struktureres og systematiseres dataopplysninger fra et stort utvalg undersøkelsesenheter, om et valgt tema (Ringdal, 2018, s. 191). I spørreundersøkelsen brukte vi et digitalt spørreskjema som sikret godt personvern i form av anonymitet, og gjorde det i tillegg mulig å nå ut til et stort geografisk område (Ringdal, 2018, s. 197). Siden vi hadde begrenset med tid og ressurser ved gjennomføring av studien, ble spørreskjema et naturlig valg da det er tids- og kostnadsbesparende.

3.2 Utforming av spørreskjema

I undersøkelsen har vi brukt kjønn og alder som bakgrunnsvariabler. Disse to variablene kategoriseres innen nominalnivå, som vil si at verdiene på variablene er gjensidig utelukkende, og enhetene kan kun være én av verdiene (Johannessen et al., 2016, s. 254). Disse bakgrunnsvariablene brukte vi for å se om svartendensene ble påvirket av respondentenes kjønn og/eller alder.

Skjemaet ble utformet digitalt i Nettskjema (www.nettskjema.no), et sikkert verktøy for gjennomføring av spørreundersøkelser på nett, utarbeidet av Universitetet i Oslo (UiO) (UiO, 2021). I spørreskjemaet valgte vi fastsatte spørsmål og svaralternativer for å lettere kunne se likheter og variasjoner i måten respondentene svarte på. Metoden vil gjøre det enkelt for respondentene å svare, og for forskerne å analysere svarene (Johannessen et al., 2016, s. 259). På de fleste spørsmålene kunne respondentene velge ett svaralternativ. Likevel fant vi det hensiktsmessig for respondentene å ha mulighet til å velge flere alternativer på et par av spørsmålene. Dette for at de ikke skulle føle seg tvunget til å svare noe som ikke stemte. Spørreskjemaet ligger vedlagt som **vedlegg A**.

Det er fordel å utføre en prestudie før man offentliggjør en spørreundersøkelse (Johannessen et al., 2016, s. 274). Vi delte spørreskjemaet med et lite utvalg bekjente for å sikre at det var gjennomførbart og senere kunne offentliggjøres. Utvalget evaluerte skjemaet og kom med konstruktive tilbakemeldinger på et par utydelige spørsmål og svaralternativer. På bakgrunn av dette ble det gjort endringer for å gjøre formuleringene mer forståelige.

3.3 Utvalg

Siden vi i studien ønsket å undersøke voksne fra 18-40 år, var det naturlig å dele utvalget inn i grupper. Dette gjorde vi for å kunne undersøke om det var forskjeller mellom aldersgruppene, og om dette var en faktor som hadde innvirkning på deres holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert. Utvalget ble delt inn i gruppene 18-24 år, 25-32 år og 33-40 år.

Rekruttering av respondenter skjedde hovedsakelig gjennom å dele spørreskjemaet på den sosiale plattformen Facebook (www.facebook.com), i form av innlegg på egen Facebook-profil. På denne måten nådde vi ut til mange aktuelle respondenter, spesielt i vår egen aldersgruppe 18-24 år. For å nå ut til respondenter i alderen 25-40 år, delte vi spørreskjemaet i en lukket Facebook-gruppe. På denne måten sikret vi oss respondenter i alle de tre aldersgruppene vi ønsket å undersøke.

I Facebook-innleggene, samt på informasjonssiden i spørreskjemaet, ble respondentene informert om hvilken informasjon vi ønsket å innhente, at resultatene ville bli brukt i vår bacheloroppgave, hvilken aldersgruppe vi søkte etter, hvor lang tid det ville ta å gjennomføre skjemaet, samt deres absolutte anonymitet. Skjemaet var åpent i totalt to uker.

Det ble samlet inn svar fra totalt 228 respondenter. Grunnet selvmotsigende svar, ble det i alt ekskludert 27 respondenter fra datamaterialet. Et eksempel på slike svar var de som svarte at de “aldri” brukte noen form for hørselvern, og samtidig oppga at de brukte “skumpropper” fordi de ville “beskytte hørselen [...] for fremtidige permanente hørselsskader”. Etter ekskluderingen satt vi igjen med 201 respondenter. En skjematisk oversikt over undersøkelsesenheter ses i **tabell 1**.

Tabell 1: Viser en skjematisk oversikt over antall respondenter (n=201), samt deres kjønn og alder.

	Kvinne	Mann	Totalt
18 - 24 år	55	15	70
25 - 32 år	55	12	67
33 - 40 år	55	9	64
Totalt	165	36	201

3.4 Databehandling

Ved bruk av Nettskjema kan man enkelt overføre datamaterialet til analyseverktøyet Microsoft Office Excel. I Excel benyttet vi såkalt pivottabeller, et verktøy som kan summere, analysere og beregne datamaterialet (Microsoft, u.å). Ved bruk av pivottabeller var det mulig å se ulike variabler og verdier i sammenheng, og slik finne mønstre og trender i datamaterialet. For fremstilling av resultater brukte vi diagrammer utarbeidet av Excel, og egne utarbeidede tabeller.

3.5 Ethiske forhold

I startfasen av bachelorprosjektet, ble behovet for søking til Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK) diskutert. Konklusjonen var at dette ikke var nødvendig, ettersom prosjektets tema ikke inngår i medisinsk- og helsefaglig

forskning, samt at undersøkelsen er anonym (REK, u.å.). For å sikre anonymiteten i spørreundersøkelsen, ble UiOs egen “sjekklister for anonymisering” brukt (UiO, 2023). Et anonymt spørreskjema i Nettskjema lagrer ikke brukernavn, leveringstidspunkt, IP-adresse eller annen personlig informasjon om respondentene (UiO, 2022).

Det kan være utfordrende å innhente samtykke i offentlige digitale spørreundersøkelser (Johannessen et al., 2016, s. 87). Siden vårt spørreskjema sikret absolutt anonymitet, anså vi det som unødvendig å innhente samtykkeskjema, da skriftlig informasjon om studieformål og anonymitet ble redegjort i forkant av studiedeltakelsen.

4 Resultat

For å belyse problemstillingen: “*Hvordan påvirker ulike faktorer holdningene til voksne under 40 år knyttet til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert?*”, ble det brukt, som nevnt i kapittel 3.2 *Utforming av spørreskjema*, et digitalt spørreskjema med fastsatte svaralternativer. Interessante funn vil nå bli presentert.

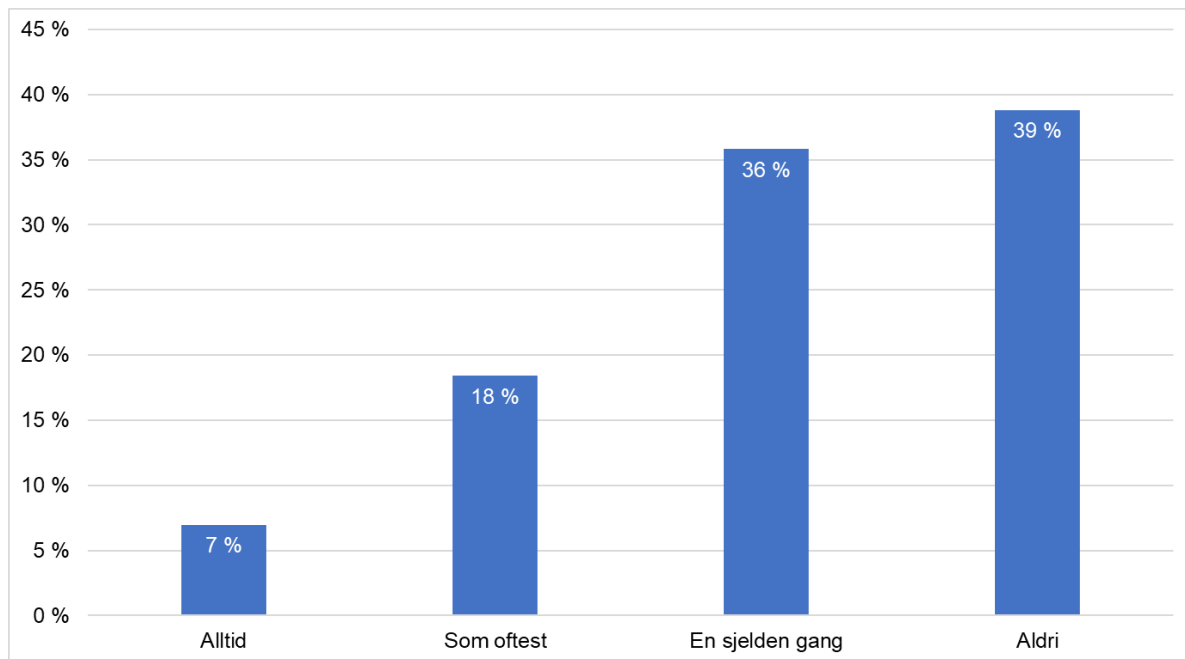
4.1 Bakgrunnsvariabler

Som nevnt tidligere, ble kjønn og alder brukt som bakgrunnsvariabler i første del av spørreskjemaet. Vi gjorde dette for å se om svartendensene ble påvirket av respondentenes kjønn og/eller alder. En skematisk oversikt over antall respondenter, samt deres alder og kjønn er fremstilt i **tabell 1**. Videre resultater bærer preg av en stor skjevfordeling av kjønn i datamaterialet.

4.2 Bruk og valg av hørselvern

På spørsmål om respondentene bruker noen form for hørselvern på konsert, svarer flertallet at de aldri bruker dette, vist i **figur 1**. De gangene respondentene bruker hørselvern på konsert bruker 44% skumpropper, 12% silikonpropper og 5%

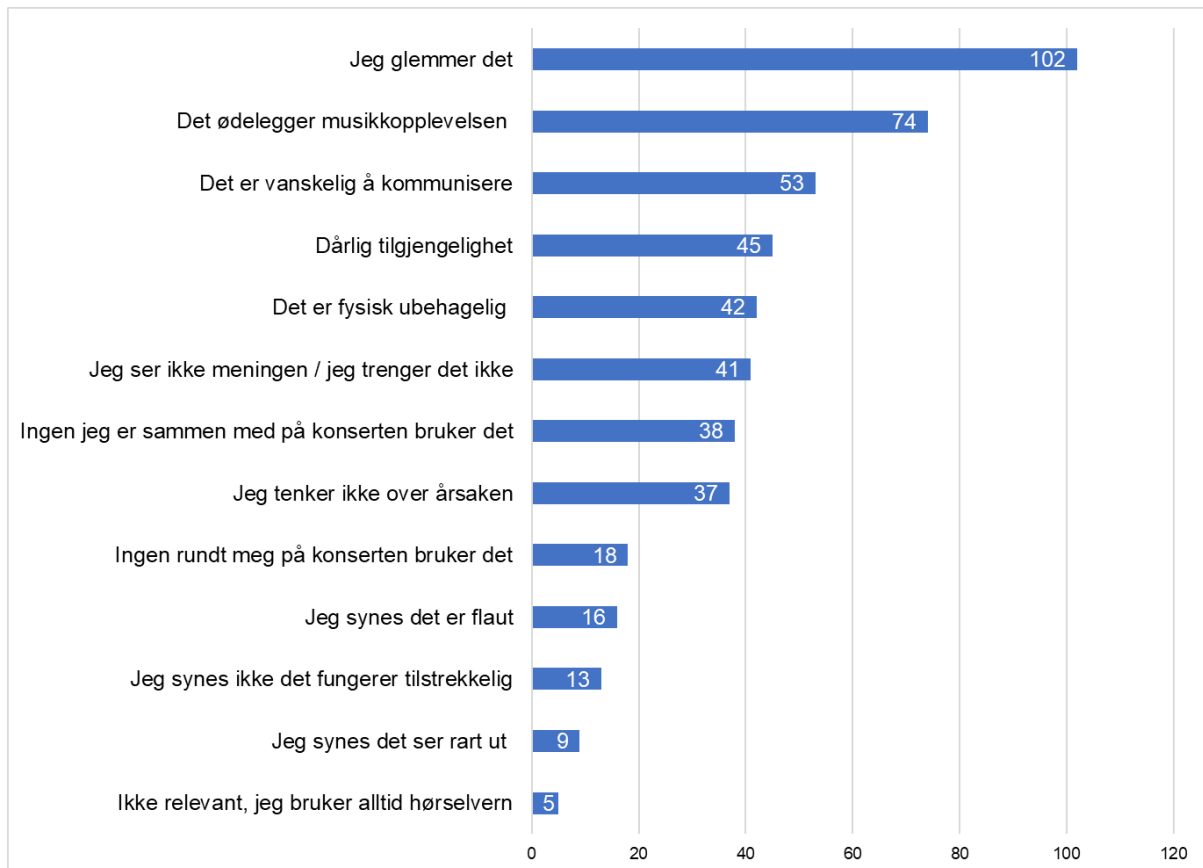
formstøpte propper. 38% svarer at de aldri bruker hørselvern, mens resterende 1% bruker øreklokker (0,5%) eller noe annet (0,5%).

Figur 1: Viser prosentvis hva respondentene (n=201) har svart på spørsmål om de bruker noen form for hørselvern på konsert.

4.3 Årsaker til manglende bruk av hørselvern

I **figur 2** vises respondentenes svar på hva som er årsaken til at de ikke bruker hørselvern på konsert. De hyppigst valgte svaralternativene er "Jeg glemmer det", "Det ødelegger musikkopplevelsen" og "Det er vanskelig å kommunisere". "Jeg synes det er flaut" og "Jeg synes det ser rart ut" er blant svaralternativene som kun få respondenter har valgt.

Figur 2: Viser hva respondentene (n=201) har svart på spørsmål om hvorfor de ikke bruker hørselvern på konsert. Spørsmålet åpnet for at respondentene kunne angi flere svaralternativer, og er derfor oppgitt i antall.

4.4 Plassering på konsertområdet

Av respondentene er det 21% som oftest plasserer seg fremme ved scenen, 51% midt i folkemengden, og resterende 28% står langt bak på konsertområdet. **Tabell 2** viser at 17% av de 42 respondentene som oftest står fremme på konsert bruker hørselvern alltid og som oftest og 20% av de 56 respondentene som står langt bak bruker hørselvern alltid og som oftest.

Tabell 2: Viser en skjematisk oversikt over hvor respondentene (n=201) plasserer seg på konsertområdet og hvor ofte de bruker hørselvern.

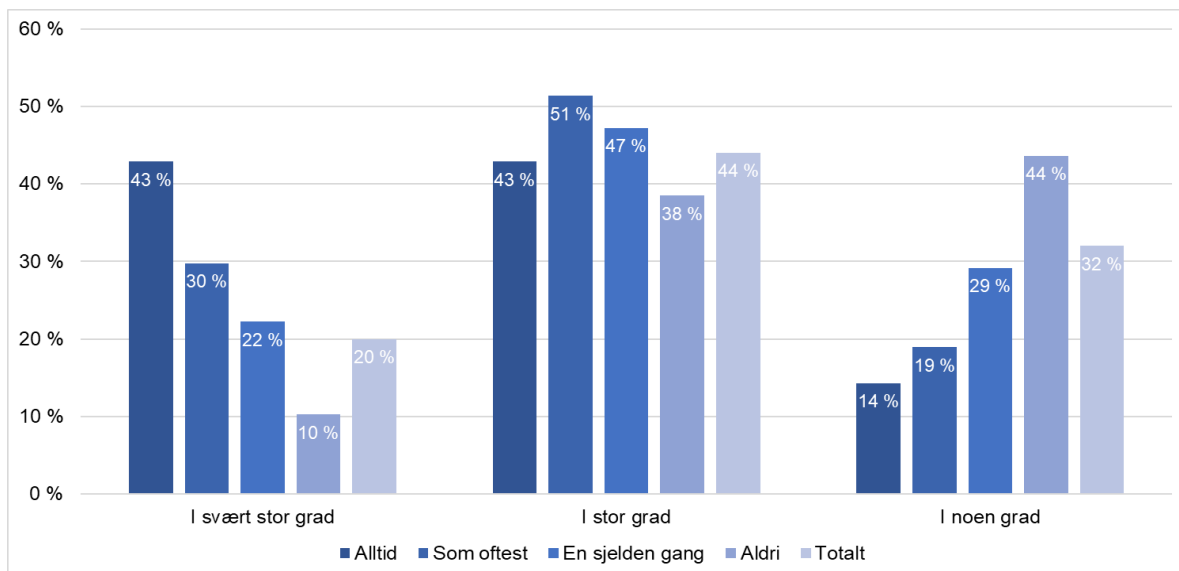
	Alltid	Som oftest	En sjelden gang	Aldri
Fremme ved scenen	7 %	10 %	31 %	52 %
Midt i folkemengden	10 %	22 %	35 %	33 %
Langt bak	2 %	18 %	41 %	39 %
Totalt	7 %	18 %	36 %	39 %

4.5 Opplevd lydnivå

84% kvinner har tenkt over at lydnivået på konsert har vært for høyt, i motsetning til 69% menn (totalt 81%). 14% kvinner og 28% menn var uenig i dette (totalt 16%), mens et fåtall ikke visste (totalt 3%). Det er verdt å bemerke seg at disse resultatene bærer preg av en stor skjevfordeling av kjønn i utvalget.

4.6 Holdninger til egen hørsel

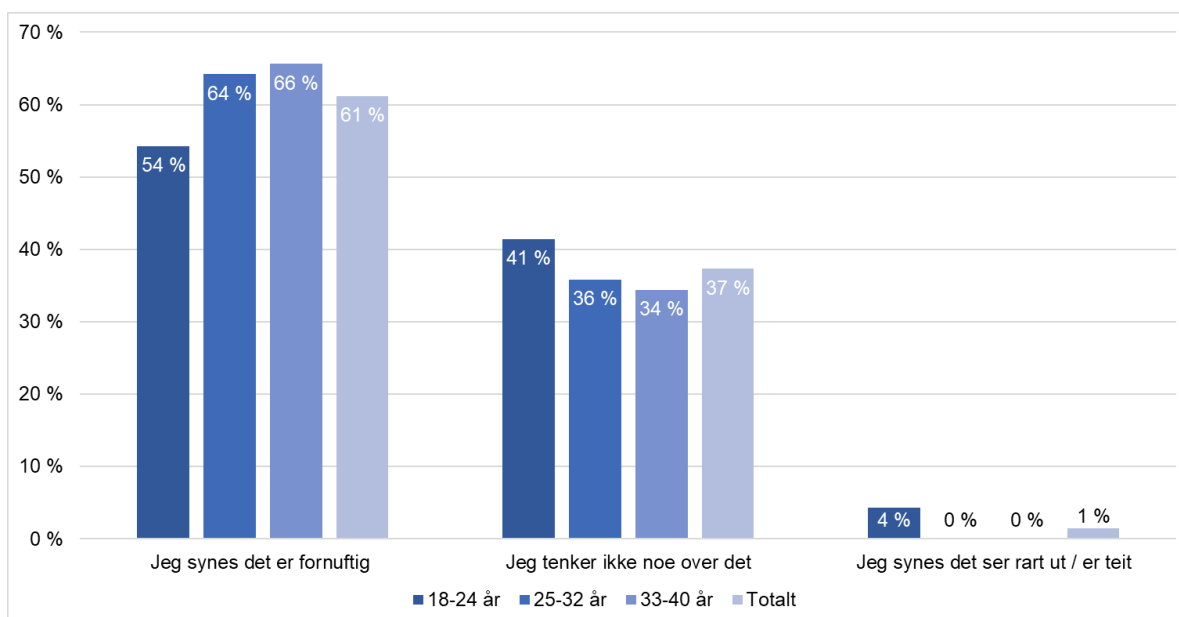
I **figur 3** er respondentenes svar på om de bryr seg om egen hørsel sett i sammenheng med om de bruker noen form for hørselvern på konsert. 48% av de som aldri bruker hørselvern på konsert bryr seg i svært stor eller stor grad om egen hørsel.

Figur 3: Viser prosentvis respondentenes (n=201) svar på om de bryr seg om egen hørsel sett i sammenheng med om de bruker noen form for hørselvern.

4.7 Holdninger til andres bruk av hørselvern

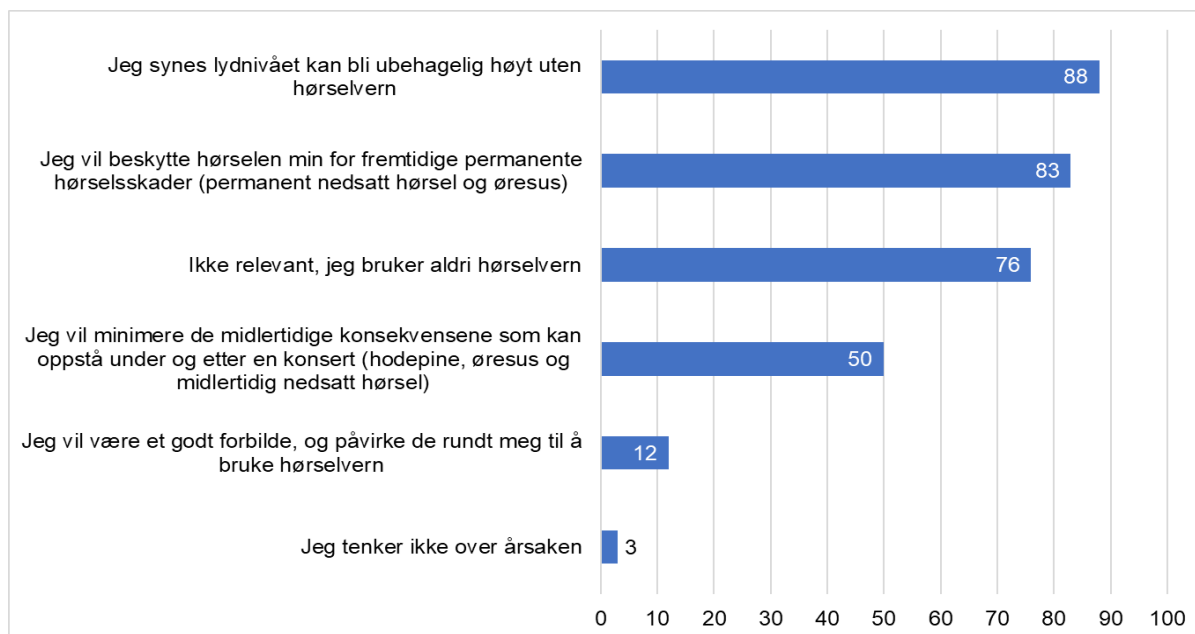
Flertallet av respondentene i alle aldersgruppene mener det er fornuftig av andre å bruke hørselvern på konsert, vist i **figur 4**.

Figur 4: Viser prosentvis hva respondentene (n=201) mener om andre som bruker hørselvern på konsert, sett i sammenheng med alder.

4.8 Årsaker til bruk av hørselvern

Figur 5 viser at flertallet av respondentene som bruker hørselvern på konsert bruker dette fordi de synes lydnivået kan bli ubehagelig høyt uten hørselvern. Det er i tillegg en god del som bruker hørselvern for å beskytte hørselen for permanente hørselsskader og midlertidige konsekvenser som kan oppstå i forbindelse med konsert.

Figur 5: Viser hva respondentene ($n=201$) har svart på spørsmål om hvorfor de bruker hørselvern på konsert. Spørsmålet åpnet for at respondentene kunne angi flere svaralternativer, og er derfor oppgitt i antall.

4.9 Tilgjengelighet av informasjon

76% synes ikke det er tilstrekkelig med informasjon rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert, 14% er uenig og resterende 9% vet ikke. 81% mener flere muligens hadde brukt hørselvern dersom informasjonen rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert var mer tilgjengelig. 6% opplyser at dette ikke vil ha noen innvirkning på bruk av hørselvern, mens 13% ikke vet.

5 Diskusjon

5.1 Bruk av hørselvern

Hele 81% av respondentene i vår studie rapporterte at de hadde tenkt over at lydnivået på konsert hadde vært for høyt. Likevel var det kun 7% som alltid brukte og 18% som oftest brukte hørselvern på konsert. Lignende resultater kommer fram i en studie av Alnuman & Ghnimat (2019) hvor 9,8% alltid brukte hørselvern, og i en studie av Balanay & Kearney (2015) hvor rundt 10% alltid eller som oftest brukte dette. Andelen respondenter i vår studie som aldri brukte hørselvern ligger på 39%, sammenlignet med 72% i en studie av Crandell et al. (2004) og 80,2% i en studie av Bogoch et al. (2005). Disse funnene viser til at andelen respondenter som aldri brukte hørselvern var betraktelig lavere i vår studie sammenlignet med de eldre studiene.

De ovennevnte studieresultatene sett i sammenheng med våre resultater, kan tyde på at andelen som bruker hørselvern på konsert har økt med årene. Ulikhetene kan for eksempel skyldes livsfase- eller generasjonseffekt (Johannessen et al., 2016, s. 70-71). Livsfaseeffekten er et resultat av forandringer i løpet av menneskets livsløp (Hellevik, 2001, s. 55). Menneskets oppfatning vil endres med alderen, og man vil bli strengere i sine moralnormer og sitt verdisyn enn da man var yngre (Johannessen et al., 2016, s. 70). Det er tenkelig at dette kunne vært en årsak dersom respondentene i studiene til Crandell et al. (2004) og Bogoch et al. (2005) var i en annen aldersgruppe enn våre respondenter. Ettersom flertallet av respondentene i studiene er under 30 år (Bogoch et al., 2005; Crandell et al., 2004), er dette likevel lite tenkelig. Generasjonseffekten får man ved en gradvis endring i oppvekstvilkår, som medfører et annet verdisyn hos yngre generasjoner enn hos eldre (Hellevik, 2001, s. 55). Moralnormene man tar til seg i oppveksten er ofte der for å bli, og vil derfor kunne resultere i store aldersforskjeller i samfunnet. Siden de ovennevnte studiene er fra 2004-2005, er det tenkelig at normene i samfunnet har endret seg med årene. Dette kan derfor være en av årsakene til at bruk av hørselvern muligens har økt med årene.

Selv om resultatene kan tyde på en økning i bruk av hørselvern blant konsertdeltakere, er det fremdeles en stor andel unge voksne som velger å ikke beskytte hørselen sin. Videre vil vi diskutere ulike faktorer som vil kunne påvirke holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert.

5.1.1 Musikkopplevelse

Musikk er en stor del av manges kulturliv, og ifølge Helsedirektoratet kan musikk virke regulerende på menneskers sinnstilstand (Helsedirektoratet, 2011, s. 1). Musikk kan gi positive og oppmuntrende opplevelser emosjonelt, få en til å glemme det negative og skape høydepunkter i hverdagen (Helsedirektoratet, 2011, s. 1). Musikkopplevelse er altså viktig for mange, og om noe skulle stå i veien og/eller være ødeleggende for denne, vil dette kunne oppleves som frustrerende.

74 av respondentene oppga at en av årsakene til at de valgte å ikke bruke hørselvern var at det ødela musikkopplevelsen. Flere studier har oppgitt lignende funn hos sine deltakere (Beach et al., 2010, s. 217, 219; Hunter, 2017; Hunter, 2018, s. 451; Rawool & Colligon-Wayne, 2008, s. 6, 8). I en kvalitativ studie av Hunter (2017) uttrykte en av informantene at musikken lød dempet og uklar ved bruk av billige ørepropper på konsert. Dette reduserte konsert- og musikkopplevelsen nok til at han ikke brukte hørselvern i ettertid (Hunter, 2017).

Flere av informantene i en annen studie av Hunter (2018) forventet at lydnivået på konsert skulle være høyt, og at dette var en del av den helhetlige opplevelsen. Når man betaler for en konsert er det ønskelig at man i ettertid skal sitte igjen med en opplevelse av at konserten var verdt det. Om hørselvern setter en stopper for den gode musikkopplevelsen, er det forståelig at flere velger å ikke bruke dette.

5.1.2 Hørselvern

Blant våre respondenter var det 44% som brukte skumpropper. Det er naturlig at skumpropper blir mest brukt, ettersom det er mer tilgjengelig i samfunnet enn andre former for hørselvern. Som nevnt tidligere, er skumpropper designet for industrielt bruk og gir ulik demping over frekvensbåndet (Bogoch et al., 2005, s. 71). Dette vil

kunne gi brukeren en unaturlig effekt av musikken og i tillegg skape uønsket okklusjonseffekt (Bogoch et al., 2005, s. 71). I flere studier ble det rapportert at skumpropper var lite diskrete, hadde dårlig komfort, forvrengte musikken, og gjorde kommunikasjonen med andre vanskeligere (Beach et al., 2010, s. 217-219; Bogoch et al., 2005, s.71; Hunter, 2017). Siden flertallet av respondentene i vår studie brukte slike propper, er det sannsynlig at dette er grunnen til at mange av respondentene mente hørselvern "ødelte musikkopplevelsen", gjorde det "vanskelig å kommunisere" og var "fysisk ubehagelig".

I en studie av Beach et al. (2010) var det flere informanter som oppga at skumpropper var mindre brukervennlig enn dyrere alternativer som formstøpte propper (Beach et al., 2010, s. 217-219). Kun 12% av våre respondenter brukte silikonpropper og 5% brukte formstøpte propper. Silikon- og formstøpte propper anses som mindre kjente alternativer for hørselvern på konsert. I studien til Beach et al. (2010) rapporterte erfarne brukere av hørselvern at silikonpropper, av typen ER-20, og formstøpte propper hadde mange fordeler på nattklubb, og ga blant annet økt fornøyelse av musikk og forbedret kommunikasjon. Som beskrevet i kapittel 1.4 *Hørselvern* er slike propper ofte ment for flergangsbruk og er av den grunn mer bærekraftige enn skumpropper. I tillegg fungerer silikon- og formstøpte propper bedre til å bevare musikkopplevelsen til brukeren. Til tross for dette bruker kun 17% i vårt utvalg disse formene for hørselvern.

Vi har en teori om at det er en generell skepsis i samfunnet rundt bruk av hørselvern, som kan ha kommet av dårlige konsertopplevelser hvor skumpropper har blitt brukt. Negative erfaringer kan ha ført til at respondentene ikke har ønsket å bruke hørselvern ved senere anledninger. Generaliserende holdninger til at alle typer hørselvern fungerer like dårlig, kan mulig oppstå grunnet lite kunnskap om hvilke andre hørselvern som finnes. Ifølge Beach et al. (2010) vet ikke ikke-brukere av hørselvern om fordelene ved silikonpropper og formstøpte propper. Forfatterne sier at hvis man skal forvente økning i bruk av hørselvern, må kunnskap om ulike typer hørselvern, med fordeler og ulemper ved de ulike typene, distribueres ut i befolkningen (Beach et al., 2010, s. 220). Vi ønsker å stille oss bak dette, ettersom vi tror en økning i befolkningens kunnskapsnivå på feltet ville økt bruken av hørselvern.

5.1.3 Tilgjengelighet av hørselvern

102 respondenter i vår undersøkelse brukte ikke hørselvern på konsert fordi de “glemmer det”. Årsaken til at mange glemmer å bruke hørselvern kan blant annet være manglende tilgjengelighet. I Norge kan hørselvern, i form av skumpropper, ofte fås gratis eller kjøpes billig (Strande, 2016). Vi tror likevel ikke at hørselvern er mer tilgjengelig av den grunn, da det sjeldent er synlig andre plasser på konserten enn i baren (Byscenen, 2021; Parkteatret, u.å.). Konsertarrangørene tenker muligens at det er konsertdeltakernes ansvar å ha med seg hørselvern, og at dette er en av grunnene til at hørselvern ikke er like tilgjengelig på konsert som det burde. Manglende synlighet av hørselvern kan derfor være en av årsakene til at flere glemmer å bruke hørselvern.

I studien til Crandell et al. (2004) svarte 84,5% av respondentene mellom 18-29 år at de ville brukt hørselvern om det var gratis og mer tilgjengelig på konserter med høyt lydnivå. I en studie av Cha et al. (2015) ble det undersøkt om bruk av hørselvern hos respondentene økte før og etter det ble tilbudt gratis. Resultatene viste at bruk av hørselvern økte betraktelig, fra 1,3% til 8,2%, etter at hørselvern ble lettere tilgjengelig (Cha et al., 2015, s. 985). I vår studie svarte 45 respondenter at dårlig tilgjengelighet av hørselvern gjorde at de ikke brukte dette. På grunnlag av funnene til Crandell et al. (2004) og Cha et al. (2015), er det tenkelig at også noen av våre respondenter hadde brukt hørselvern om dette var lettere tilgjengelig på konsertområdet. Det kan imidlertid virke som om studiene baserer tilgjengeligheten av hørselvern på dets kostnad, og ikke på hvor synlig det er. Det er derfor tenkelig at andre funn ville forekommet i Norge ettersom skumpropper allerede kan fås gratis her.

5.2 Konsertdeltakelse

5.2.1 Risikofylt atferd

Forskning ser på ungdom og unge voksnes risikoatferd (for eksempel bruk av narkotika, røyking, ubeskyttet sex osv.) som et stort internasjonalt folkehelseproblem (Duell et al., 2018, s. 1053). Å definere risikofylt atferd kan være utfordrende,

grunnet store kulturelle- og sosiale forskjeller som viser til om en handling anses som skadelig eller sosialt uakseptabel (Duell et al., 2018, s. 1054). For det audiologiske fagmiljøet vil det å delta på konserter med høyt støynivå uten å beskytte hørselen kunne anses som å utøve risikofylt atferd, ettersom dette kan ha negative konsekvenser i form av skade på hørselsorganet. I andre miljøer vil ikke dette nødvendigvis anses som risikofylt.

Internasjonale studier som har sammenlignet ungdom og voksne, har funnet at risikofylt atferd øker i løpet av ungdomsårene før det avtar i midten av 20-årene (Duell et al., 2018, s. 1053). Studieresultatene våre viser derimot ikke slike tendenser, da det er marginale aldersforskjeller på spørsmål om respondentene bruker hørselvern på konsert og på spørsmål om hvor på konsertområdet de plasserer seg. Resultatene kan indikere at det blir utøvet risikofylt atferd hos respondenter i alle de tre aldersgruppene, og det kan være flere årsaker til dette.

I studien av Bogoch et al. (2005) svarte 48,5% at de likte å stå i det konsertområdet med høyest lydnivå. 83% av de 42 respondentene i vår studie som oftest plasserte seg fremme ved scenen under konsert, rapporterte å bruke hørselvern en sjelden gang eller aldri, se **tabell 2**. De som oftest plasserte seg midt i folkemengden, var til sammenligning mye flinkere til å beskytte egen hørsel. Dette er bekymringsverdig ettersom de som står fremst ved scenen er mest utsatt for å utvikle støyskade. Resultatene kan tyde på at de som liker å stå fremst og som ikke bruker hørselvern, i større grad utøver risikofylt atferd enn resterende respondenter.

Vi har en teori om at en årsak til at man utøver risikofylt atferd er grunnet manglende kunnskap på det aktuelle feltet. Noen av våre resultater kan indikere at enkelte muligens ikke har tilstrekkelig med kunnskap om blant annet høyt lydnivå, hørselvern og støyindusert hørselstap, og at de derfor ubevisst utøver risikofylt atferd. Det er vanskelig å fastslå om de 41 respondentene som svarte at de ikke så meningen med hørselvern eller ikke trengte det, gjorde dette fordi de var likegyldig overfor mulige konsekvenser, fordi de ikke hadde nok kunnskap, eller om det var grunnet andre årsaker.

I studien av Crandell et al. (2004) hadde respondentene generelt god kunnskap om risikoen og konsekvensene ved å utsette seg for høye støynivåer, men til tross for dette var det svært få som brukte hørselvern i støyende situasjoner. Dette kan vise til at tilstrekkelig med kunnskap nødvendigvis ikke endrer atferd. Når det oppstår en indre konflikt hvor man må velge mellom å nyte konserten, men potensielt skade hørselen, eller å beskytte hørselen, men potensielt ødelegge konsertopplevelsen, kan man oppleve kognitiv dissonans. Denne tilstanden oppstår, som nevnt tidligere, når man blir tvunget til å velge mellom flere ønskede alternativer (Håkonsen, 2014, s. 252). En løsning som ble beskrevet av informanter med både positive og negative holdninger til støy, var å la være å bruke hørselvern fordi fordelene ved å ikke bruke hørselvern overveide risikoen for støyskade (Hunter, 2017). Når man står i en indre konflikt hvor man ikke klarer å velge, er det lett å trekke seg tilbake eller å la andre ta avgjørelsen for deg (Håkonsen, 2014, s. 252). Ved å velge det alternativet som skaper minst sosialt ubehag, som da kan være å ikke bruke hørselvern, kan dette på lang sikt føre til negative konsekvenser, for eksempel i form av hørselsskade. Ved å følge de sosiale normene kan man bevisst eller ubevisst utføre risikofylt atferd.

5.2.2 Sensasjonssøking

Sensasjonssøking karakteriseres ved å søke etter nye komplekse og intense følelser, sensasjoner og opplevelser, samt vilje til å blant annet ta sosiale, fysiske og juridiske risikoer (Zuckerman & Kuhlman, 2000, s. 1000). Et eksempel på dette i konsertsammenheng kan være å stå nært høyttalerne for å ikke bare høre musikken godt, men også føle den gjennom kroppen (Hunter, 2017; Rawool & Colligon-Wayne, 2008, s. 7). Disse såkalte sensasjonssøkende menneskene har vist seg å ha mange likhetstrekk med rusavhengige som til tross for kunnskap om faren ved dette fortsetter å ruse seg (Widén et al., 2006, s. 278). Disse intense følelsene som oppstår ved å kjenne musikken på kroppen, kan kanskje for noen kunne sammenlignes med en form for rus det er lett å bli avhengig av. Det er tenkelig at noen respondenter utøver risikofylt atferd fordi de er sensasjonssøkende mennesker.

5.3 Forventninger til lydnivå

I vår studie var det 84% kvinner og 69% menn som rapporterte at de tidligere hadde opplevd *for høyt lydnivå* på konsert. Grunnet stor skjevfordeling av kjønn i vårt datamateriale, er resultatene mulig mindre representative, se **tabell 1**. Flere studier fant en signifikant holdningsforskjell hvor unge kvinner ofte var mer negative til støy enn unge menn (Johnson et al., 2014, s. 31; Widén et al., 2006, s. 277). Årsaken til dette ble imidlertid ikke diskutert, og det var heller ikke mulig å anta noe ut ifra våre resultater.

Som nevnt tidligere, har flere en forventning om at lydnivået bør være høyt for å få en helhetlig god konsertopplevelse (Hunter, 2018, s. 451). Derfor er det overraskende at hele 81% tidligere har erfart *for høyt lydnivå* på konsert, og at 88 respondenter syntes det kunne bli ubehagelig høyt uten hørselvern. Det er tenkelig at konsertdeltakere kan mene at det er arrangørens ansvar å passe på at lydnivået ikke er skadelig, og at de dermed ikke er klar over at lydnivået utgjør en helserisiko. I en studie utført i Storbritannia mente 70,2% av respondentene at lydnivået burde senkes til et trygt nivå om dette ville minimere sjansen for hørselsskade (Johnson et al., 2014, s. 31). Ved bedre kunnskap til konsertdeltakere om skadelige lydnivåer, er det tenkelig at flere hadde akseptert et lavere lydnivå som et kompromiss for å slippe hørselvern.

5.4 Hørsel som prioritet

En naturlig oppfatning kan være at de som i stor grad bryr seg om egen hørsel, trolig bruker hørselvern for å beskytte den. Noe som overrasket i våre studieresultater var at dette ikke stemte, ettersom 48% av de 78 respondentene som aldri brukte hørselvern, ga uttrykk for at de brydde seg i svært stor eller stor grad om egen hørsel, vist i **figur 3**. I en stor studie av Chung et al. (2005) med 9693 respondenter, ble det undersøkt hvordan hørsel ble prioritert sammenlignet med andre helserelaterte problemer. Resultatene viste at hørsel hadde lav prioritet i forhold til andre helseproblemer, som blant annet bruk av narkotika, røyking, seksuelt overførbare sykdommer og depresjon (Chung et al., 2005, s. 864). Lignende resultater ble funnet i studien til Hunter (2018). En grunn til at våre resultater ikke

stemmer overens med resultatene fra studiene til Chung et al. (2005) og Hunter (2018), kan være fordi respondentene våre ikke fikk mulighet til å se flere ulike helserelaterte problemer i sammenheng. Det er mulig at vi kunne fått andre resultater dersom vi hadde fulgt lignende prosedyre som Chung et al. (2005).

Det er tenkelig at noen av de som sjeldent eller aldri bruker hørselvern på konsert, bruker hørselvern i andre støyfylte situasjoner, som for eksempel på arbeid. På fritiden er det for eksempel vanlig å bruke hørselvern på skytebanen, men på konserter er det nok flere som ikke tenker over at de utsettes for skadelige lydnivåer, og dermed ikke beskytter hørselen. Støyen man blir utsatt for på konsert kan oppfattes annerledes, trolig fordi musikk ofte er noe man liker og er positiv til. Impulslyden fra en pistol kan oppfattes som svært ubehagelig, og vil derfor kunne oppleves som negativ. Ved ubehag kan man bli påminnet faren for hørselsskade. På grunnlag av dette kan det være vanskeligere å oppfatte eller forstå risikoen for hørselsskade på konsert, i motsetning til for eksempel på skytebanen. Dette kan muligens være en årsak til at tilnærmet halvparten av respondentene som aldri brukte hørselvern oppga å bry seg i svært stor eller stor grad om egen hørsel.

5.5 Sosiale normer

Flere studier drar fram at andres holdninger og atferd har stor innvirkning på om deltakere bruker hørselvern eller ikke (Beach et al., 2010, s. 218; Hunter, 2018, s. 453; Widén et al., 2006, s. 278). Mennesker lærer ikke bare av egne erfaringer, men også av å observere andres atferd, såkalt observasjonslæring (Håkonsen, 2014, s. 146). Når man ikke vet hvordan man skal oppføre seg eller forholde seg til noe, bruker man andre mennesker som modeller for egen atferd. I usikre eller nye situasjoner er mennesker svært lettpåvirkelig (Håkonsen, 2014, s. 147). De 38 respondentene som svarte at de ikke brukte hørselvern fordi ingen de var sammen med på konserten og de 18 som svarte at ingen rundt dem brukte det, kan ha tatt et bevisst valg om å følge strømmen for å ikke gjøre noe "feil".

Det er ikke i alle situasjoner man speiler andres atferd. Om man har bestemte holdninger overfor noe, for eksempel et stort ønske om å beskytte egen hørsel, vil

egne holdninger være overveiende. Siden 64% av respondentene brydde seg i svært stor eller stor grad om egen hørsel, mens kun et fåtall av respondenter svarte at de ikke brukte hørselvern fordi ingen de var sammen med eller ingen rundt dem brukte det, kan det tyde på at flere står sterkt i egne holdninger knyttet til støyeksposering.

Likevel viser forskning til at unge mennesker ofte har et stort ønske om å følge strømmen og å ikke skille seg ut i mengden, og at dette går på bekostning av individuelle holdninger, normer og verdier (Håkonsen, 2014, s. 192). Dagens ungdomskultur formes av en rekke normer som er med på å bestemme hva som er akseptabel atferd i samfunnet (Håkonsen, 2014, s. 189). Om samfunnet ser på det som normalt å utsette seg for skadelige lydnivåer, er det stor sannsynlighet for at man gjør dette, selv om man har kunnskap om potensielt skadeomfang (Landälv et al., 2013, s. 253). For noen vil andres holdninger og atferd til bruk av hørselvern kunne veie mer enn egne (Håkonsen, 2014, s. 189-192). Derfor må individets ønske og motivasjon til å bruke hørselvern være sterk nok for å overgå de sosiale normene og barrierene ved bruk av hørselvern i samfunnet.

I studien av Hunter (2018) uttrykte flere informanter at de ikke hadde noe imot å bruke hørselvern i seg selv, men dersom ingen i omgangskretsen brukte det, var det svært usannsynlig at de kom til å gjøre det. Det er også studier som viser til at informanter mente bruk av hørselvern var "ukult" (Beach et al., 2010, s. 215), at de var bekymret for å få dømmende blikk fra andre, eller at noen skulle reagere på at det så rart ut om de brukte ørepropper (Hunter, 2017). I vår studie var det kun et fåtall som ikke brukte hørselvern fordi de syntes det så rart ut eller fordi det var flaut, se **figur 2**. Siden studier har funnet at bekymring over utseende og opptreden hos sine informanter var barrierer til bruk av hørselvern (Beach et al., 2010, s. 215; Hunter, 2017), er det overraskende at ikke flere av våre respondenter mente dette. På den ene siden kan en forklaring på dette være kulturelle forskjeller mellom land, og/eller endringer i sosiale normer og ungdomskultur (Widén et al., 2006, 277-279). Siden studiene vi har tatt for oss her er fra tidsperioden 2006-2018, er det tenkelig at funnene ikke vil kunne speile dagens samfunn. På den andre siden kan en forklaring være at studiene benytter en annen forskningsmetode enn det vi gjorde. Kvalitativ metode kan gjøre det lettere å undersøke informantenes meninger og opplevelser på

et dypere nivå (Dalland, 2020, s. 54).

Siden kun et fåtall respondenter rapporterte at manglende bruk av hørselvern var fordi det så rart ut, var flaut, eller fordi ingen de var sammen med eller ingen rundt dem på konserten brukte det, kan det virke som om de sosiale normene rundt støyeksponering ikke står like sterkt i vårt samfunn som i de ovennevnte studiene. Dette kan indikere at de sosiale normene rundt støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert trolig utvikler seg i riktig retning. Dette kan igjen forklare hvorfor våre resultater er ulike fra de nevnte studiene. Selv om spørreundersøkelsen er helt anonym, kan det også tenkes at ikke alle respondentene har svart helt ærlig på disse spørsmålene, dette for å unngå bli definert som fordomsfulle.

Det ble diskutert i en studie av Widén (2013) at unge mennesker i større grad ble styrt av sosiale normer enn andre aldersgrupper. Siden mennesker ofte blir styrt av andres atferd og frykten for å skille seg ut (Håkonsen, 2014, s. 192), er det tenkelig at flere unge enn eldre voksne observerer samfunnets atferd og speiler denne. I vår studie ønsket vi å undersøke hva respondentene tenkte om andre som brukte hørselvern på konsert. 66% i gruppen 33-40 år tenkte det var fornuftig av andre å bruke hørselvern, etterfulgt av en nedgang til 64% i gruppen 25-32 år, og 54% i den yngste gruppen på 18-24 år. Resultatene vil kunne indikere at jo yngre man er, i desto større grad følger man de sosiale normene i samfunnet. Antagelsen kan muligens forankres i livsfase- eller generasjonseffekten, beskrevet i kapittel 5.1 *Bruk av hørselvern*. Indikasjonen kan i tillegg styrkes ved at det kun var respondenter i den yngste gruppen som mente det så rart ut eller var teit av andre å bruke hørselvern på konsert. Funnene er imidlertid svært usikre siden det i utgangspunktet var få respondenter som mente dette (1%).

5.6 Støyindusert hørselstap

5.6.1 Et langsiktig problem

I en studie av Rawool & Colligon-Wayne (2008) svarte 75,62% at de ikke trodde de kom til å miste hørselen før de ble eldre. Forfatterne foreslo at respondentene med slike holdninger trolig tenkte de var mindre sensitive for hørselstap, grunnet deres

unge alder (Rawool & Colligon-Wayne, 2008, s. 7). Synet på alderdom varierer, og i enkelte kulturer, som vår egen, forbinder man ofte alderdom med det å være syk (Håkonsen, 2014, s. 61). Hørselen reduseres normalt med alderen, og etter fylte 60 år utvikler flere et aldersbetinget hørselstap, såkalt presbyakusis (Norsk helseinformatikk, 2021). Det er tenkelig at noen mener risikoen for å utvikle hørselstap er uviktig her og nå, ettersom konsekvensene ofte forekommer på et senere livsstadium (Beach et al., 2016, s. 46). Dette kan forklare hvorfor ikke flere enn 83 respondenter i vår studie brukte hørselvern for å beskytte hørselen mot fremtidige permanente hørselsskader.

5.6.2 Selvopplevde hørselssymptomer

Flere studier har funnet en sammenheng mellom negative holdninger til støy og selvopplevde hørselssymptomer i forbindelse med konsert (Balanay & Kearney, 2015; Hunter, 2018; Landälv et al., 2013; Widén, 2013). Siden 83 respondenter i vår studie rapporterte at de brukte hørselvern fordi de ønsket å beskytte hørselen mot fremtidige permanente hørselsskader, kan det være grunn til å tro at noen av disse har eller har hatt negative erfaringer med støyeksponering. Når konsertdeltakere opplever negative konsekvenser av støyeksponering kan dette føre til økt bruk av hørselvern (Balanay & Kearney, 2015, s. 401). En annen studie fant imidlertid ikke sammenheng mellom opplevd hørselsproblematikk og økt bruk av hørselvern (Beach et al., 2016, s. 52). Siden vi ikke har undersøkt respondentenes tidligere opplevde hørselssymptomer, er det ikke mulig å si hva som er den faktiske årsaken til at respondentene i vår studie svarte at de ville beskytte hørselen mot permanente hørselsskader.

5.7 Tilgjengelighet av informasjon

I en studie av Johnson et al. (2014) ble det rapportert at hele 86,6% av respondentene aldri hadde mottatt informasjon om støyskader eller anbefalinger om hørselvern. Ved manglende informasjon og anbefalinger er det tenkelig at også kunnskapsnivået er lavt, som igjen kan være en årsak til at få beskytter hørselen. Lignende resultater ses i vår studie hvor hele 76% av respondentene mente det var utilstrekkelig med informasjon rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert. Ved

å øke befolkningens kunnskapsnivå rundt tematikken vil muligens dette høye prosenttallet kunne reduseres.

For at flere skal bli bevisst egne valg, kan det være nødvendig at informasjonen blir lettere tilgjengelig i form av kreative og nye løsninger (Beach et al., 2013, s. 24). Et forslag kunne vært å annonsere informasjon ved bruk av konsertområdets høytaleranlegg og storskjermer. På denne måten kan informasjon om hørselvern og hvor dette er tilgjengelig, samt konsekvenser av manglende bruk effektivt nå ut til mange konsertdeltakere på samme tid. Dette er også positivt med tanke på at 102 av våre respondenter svarte at de glemmer å bruke hørselvern. Andre tiltak kan være å plassere informasjon på toaletter, konsertbilletter og drikkeunderlag (Beach et al., 2013, s. 24).

Ifølge Chung et al. (2005) var det 66% som rapporterte at de kunne vurdert å bruke hørselvern om de fikk mer informasjon om risikoen for permanent hørselsskade ved støyeksponering. I vår studie trodde 81% at bruk av hørselvern ville økt i befolkningen dersom informasjonen rundt viktigheten av å verne hørselen var mer tilgjengelig. Som beskrevet tidligere konkluderte Beach et al. (2010) med at det var helt essensielt å distribuere informasjon om ulike typer hørselvern for å øke bruk blant befolkningen.

En annen studie viste til at økt kunnskapsnivå hos respondentene ikke nødvendigvis økte bruk av hørselvern (Belenay & Kearney, 2015, s. 402). I studien til Beach et al. (2016) økte bruken av hørselvern ved utdeling av ørepropper uavhengig om informantene tilegnet seg mer informasjon eller ikke. Det er altså uvisst om mer kunnskap hos befolkningen faktisk vil kunne endre holdninger, eller om flere og andre strategier for endring er mer hensiktsmessig. Mer dekkende forskning, for eksempel i form av longitudinell metode, kan være hensiktsmessig for å avklare dette.

6 Metodekritikk

6.1 Spørreskjema

Ved formuleringen av spørsmålet: “Har du noen gang tenkt over at lydnivået på konsert har vært for høyt?”, kan det bli uklart hva respondentene oppfatter som *for høyt*. Det kan tenkes at det er individuelle forskjeller på hva som kan tolkes som “for høyt” hos respondentene, og det kan derfor være vanskelig å påstå om det tenkte lydnivået har vært skadelig for hørselen eller ikke.

Ved spørsmålet: “Hva tenker du om andre som bruker hørselvern på konsert?”, ser vi i ettertid at respondentene helst skulle fått flere svaralternativer å velge mellom. Vi kan se for oss at noen respondenter mulig ikke har kjent seg igjen i de gitte svaralternativene, og derfor ble tvunget til å velge noe som ikke stemte overens med deres meninger, ettersom spørsmålet var obligatorisk. Dette tilfellet kan også ha oppstått ved andre spørsmål. Vi anser dette som en mulig svakhet i studien.

6.2 Utvalg

For å få et representativt utvalg, er det nødvendig å ha samme fordeling i utvalget som i populasjonen man undersøker (Johannessen, 2016, s. 240). Vi opplevde dette som utfordrende siden vi ikke hadde mulighet til å overstyre antall kvinner og menn som deltok i undersøkelsen. Vi endte opp med 165 kvinner og 36 menn, som utgjorde en betraktelig skjevfordeling av kjønn i spørreundersøkelsen. En slik differanse i utvalget kan svekke studiens representativitet, og ble derfor tatt i betraktning underveis i analysen av datamaterialet.

Vi valgte å kategorisere alder i tre grupper, 18-24 år, 25-32 år og 33-40 år. På grunn av dette mistet vi blant annet muligheten til å beregne gjennomsnittlig alder, i tillegg til å kunne undersøke alder fra yngst til eldst (Johannessen et al., 2016, s. 265-266). Dersom respondentene hadde angitt eksakt alder, kunne vi vurdert mulige skjevfordelinger innad i aldersgruppene. Vi kan ikke si med sikkerhet om andelen respondenter er jevnt fordelt i de ulike aldersgruppene, som gjør det vanskelig å

vurdere om resultatene fra studien er representative for de mellom 18 og 40 år.

6.3 Pålitelighet

Som nevnt tidligere publiserte vi spørreskjemaet på våre private Facebook-profiler, samt en lukket Facebook-gruppe. På bakgrunn av dette er det tenkelig at både venner, bekjente og ukjente er respondenter i spørreundersøkelsen. Venner og bekjente kan muligens føle på at de må svare "riktig" ut fra hva de tror vi forventer av dem. Som beskrevet i kapittel 5.5 *Sosiale normer*, er det også mulig at respondentene ikke alltid har svart helt ærlig, dette for å unngå å bli definert som fordomsfulle. Det er derfor grunn til å tro at utvalget kan ha påvirket datamaterialet (Dalland, 2020, s. 60), og resultatene er muligens ikke like representative som de kunne vært ved for eksempel tilfeldig trekning. Studiens pålitelighet kan også tenkes å ha blitt påvirket av dette. På bakgrunn av et begrenset tidsskjema vurderte vi likevel denne distribusjonsplattformen som mest gunstig for vårt studieprosjekt.

7 Konklusjon

Basert på funnene i studien, kan det konkluderes med at det er en rekke ulike faktorer som påvirker unge voksnes holdninger til støyeksponering og bruk av hørselvern på konsert. Selv om et flertall av respondentene aldri bruker hørselvern på konsert, er det likevel vesentlig færre i vår studie sammenlignet med tidligere studier. Dette kan tyde på en positiv utvikling i bruk av hørselvern blant unge voksne.

Flere respondenter oppga at redusert musikkopplevelse og vanskeligheter med å kommunisere var faktorer som påvirket valget til å ikke bruke hørselvern. Ettersom skumpropper er den formen for hørselvern som er hyppigst brukt blant respondentene, diskuteres det om dette kan være en årsak til de ovennevnte forholdene. Videre viser resultatene at silikon- og formstøpte propper er lite brukte alternativer, og det spekuleres i om mer og bedre informasjon om disse, samt bedre tilgjengelighet på konsertområdet kan øke bruken av hørselvern. Det drøftes også om dette kan påvirke de som ikke bruker hørselvern fordi de glemmer det. Flere resultater kan indikere at de sosiale normene i samfunnet rundt støyeksponering og

bruk av hørselvern trolig utvikler seg i riktig retning, men at det for øvrig virker som om graden av sosial påvirkning avhenger av respondentenes alder.

Flere gir uttrykk for at lydnivået på konsert tidvis er for høyt, og at dette er en av hovedårsakene til at de bruker hørselvern. Det drøftes også om faktorer som selvopplevde permanente og midlertidige hørselssymptomer kan være påvirkende faktorer hos disse respondentene. Videre er det tenkelig at de som i svært stor eller stor grad bryr seg om egen hørsel alltid bruker hørselvern, men til tross for dette svarer tilnærmet halvparten av respondentene som aldri bruker hørselvern at de bryr seg i svært stor eller stor grad.

Studien har gitt oss en bredere forståelse av unge voksnes bruk av hørselvern, og hvilke faktorer som har innvirkning på bruken. I tillegg belyser studien nytteverdien av informasjon og økt tilgjengelighet av hørselvern. Dette vil forhåpentligvis kunne føre til økt bruk, og på sikt være med på å forebygge hørselsskader. Vi anser derfor vår studie som relevant innen det audiologiske fagmiljøet. Det er likevel ønskelig med flere og nyere nasjonale og internasjonale studier, gjerne i form av kvalitativ metode, for å undersøke tematikken på et dypere nivå.

8 Referansliste

- Alnuman, N. & Ghnimat, T. (2019). Awareness of Noise-Induced Hearing Loss and Use of Hearing Protection among Young Adults in Jordan. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(16), 2961. <https://doi.org/10.3390/ijerph16162961>
- Balanay, J. & Kearney, G. (2015). Attitudes toward noise, perceived hearing symptoms, and reported use of hearing protection among college students: Influence of youth culture. *Noise Health*, 17(79), 394-405. <https://doi.org/10.4103%2F1463-1741.169701>
- Beach, E. F., Gilliver, M. & Williams, W. (2013). Leisure noise exposure: Participation trends, symptoms of hearing damage, and perception of risk. *International Journal of Audiology*, 52(1), 20-25. <https://doi.org/10.3109/14992027.2012.743050>
- Beach, E. F., Nielsen, L. & Gilliver, M. (2016). Providing earplugs to young adults at risk encourages protective behaviour in music venues. *Global Health Promotion*, 23(2), 45-56. <https://doi.org/10.1177/1757975914558887>
- Beach, E. F., Williams, W. & Gilliver, M. (2010). Hearing Protection for Clubbers Is Music to Their Ears. *Health Promotion Journal of Australia*, 21(3), 215-221. <https://doi.org/10.1071/HE10215>
- Bogoch, I. I., House, R. A. & Kudla, I. (2005). Perception About Hearing Protection and Noise-induced Hearing Loss of Attendees of Rock Concerts. *Canadian Journal of Public Health*, 96(1), 69-72. <https://doi.org/10.1007/BF03404022>
- Bouman, T., van der Werff, E., Perlaviciute, G. & Steg, L. (2021). Environmental values and identities at the personal and group level. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 42, 47-53. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2021.02.022>

- Byscenen. (2021). *Smittevern/konsertinfo*. <https://byscenen.no/praktisk-info/>
- Cha, J., Smukler, S. R., Chung, Y., House, R. & Bogoch, I. I. (2015). Increase in use of protective earplugs by Rock and Roll concert attendees when provided for free at concert venues. *International Journal of Audiology*, 54(12), 984-986. <https://doi.org/10.3109/14992027.2015.1080863>
- Chung, J. H., Des Roches, C. M., Meunier, J. & Eavey, R. D. (2005). Evaluation of Noise-Induced Hearing Loss in Young People Using a Web-Based Survey Technique. *Pediatrics*, 115(4), 861-867. <https://doi.org/10.1542/peds.2004-0173>
- Crandell, C., Mills, T. L. & Gauthier, R. (2004). Knowledge, Behaviors, and Attitudes about Hearing Loss and Hearing Protection among Racial/Ethnically Diverse Young Adults. *Journal of the National Medical Association*, 96(2), 176-186.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal.
- Duell, N., Steinberg, L., Icenogle, G., Chein, J., Chaudhary, N., Di Giunta, L., Dodge, K. A., Fanti, K. A., Lansford, J. E., Oburu, P., Pastorelli, C., Skinner, A. T., Sorbring, E., Tapanya, S., Tirado, L. M. U., Alampay, L. P., Al-Hassan, S. M., Takash, H. M. S., Bacchini, D. & Chang, L. (2018). Age Patterns in Risk Taking Across the World. *Journal of Youth Adolescence*, 47, 1052-1072. <https://doi.org/10.1007/s10964-017-0752-y>
- Forskrift om støy på arbeidsplassen. (2006). *Forskrift om vern mot støy på arbeidsplassen* (FOR-1993-06-22-787). Lovdata. <https://lovdata.no/LTI/forskrift/2006-04-26-456>
- Gelfand, S. A. (2016). *Essentials of Audiology* (4. utg.). Thieme.
- Glasman, L. R. & Albarracín, D. (2006). Forming Attitudes That Predict Future Behavior: A Meta-Analysis of the Attitude-Behavior Relation. *Psychological Bulletin*, 132(5), 778-822. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.132.5.778>

- Hellevik, O. (2001, 1. januar). Ungdommens verdisyn - livsfase- eller generasjonsbetinget? *Tidsskrift for Ungdomsforskning*, 1(1).
<https://journals.oslomet.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1176>
- Helsedirektoratet. (2011, 01. april). *Musikkanlegg og helse - Veileder til arrangører og kommuner*. <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/nasjonale-veiledere/musikkanlegg>
- Hunter, A. (2017). Attitudes, Risk Behavior, and Noise Exposure among Young Adults with Hearing Problems: Identifying a Typology. *Semin Hear*, 38(4), 332-347. <https://doi.org/10.1055/s-0037-1606327>
- Hunter, A. (2018). "There are more important things to worry about": attitudes and behaviours towards leisure noise and use of hearing protection in young adults. *International Journal of Audiology*, 57(6), 449-456.
<https://doi.org/10.1080/14992027.2018.1430383>
- Håkonsen, K. M. (2014). *Psykologi og psykiske lidelser* (5. utg.). Gyldendal.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016). Introduksjon til *samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Abstrakt forlag.
- Johnson, O., Andrew, B., Walker, D., Morgan, S. & Aldren, A. (2014). British university students' attitudes towards noise-induced hearing loss caused by nightclub attendance. *The Journal of Laryngology & Otology*, 128, 29–34.
<https://doi.org/10.1017/S0022215113003241>
- Keppler, H., Dhooge, I. & Vinck, B. (2015). Hearing in young adults. Part II: The effects of recreational noise exposure. *Noise Health*, 17(78), 245-252.
<https://doi.org/10.4103%2F1463-1741.165026>
- Landälv, D., Malmström, L. & Widén, S. E. (2013). Adolescents' reported hearing symptoms and attitudes toward loud music. *Noise & Health*, 15(66), 347-354.

Microsoft. (u.å). *Opprette en pivottabell for å analysere regnearkdata*. Hentet 3. mars 2023 fra <https://support.microsoft.com/nb-no/office/opprete-en-pivottabell-for-%C3%A5-analysere-regnearkdata-a9a84538-bfe9-40a9-a8e9-f99134456576>

Norsk helseinformatikk. (2021, 04. mai). *Hørselstap hos eldre (presbyakusis)*. Hentet 16. april 2023 fra <https://nhi.no/sykdommer/orenesehals/indre-ore-og-balanseorganer/horselstap-hos-eldre-presbyakusis/>

Ovesen, T. & von Buchwald, C. (2017). *Lærebok i øre-nese-hals-sykdommer og hode-hals-kirurgi*. Gyldendal.

Parkteatret. (u.å). *Praktisk info*. <https://www.parkteatret.no/praktisk-info>

Pienkowski, M. (2021). Loud Music and Leisure Noise Is a Common Cause of Chronic Hearing Loss, Tinnitus and Hyperacusis. *International Journal of Environmental Reserch and Public Health*, 18(8), 4236.
<https://doi.org/10.3390/ijerph18084236>

Rawool, V. & Colligon-Wayne, L. (2008). Auditory lifestyles and beliefs related to hearing loss among college students in the USA. *Noise & Health*, 10(38), 1-10. <https://doi.org/10.4103/1463-1741.39002>

Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk. (u.å.). *Om å søke REK*. REK. https://rekportalen.no/#hjem/s%C3%B8ke_REK

Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold: samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode* (4. utg.). Fagbokforlaget.

Strande, O. B. (2016, 8. mars). De som hater stillhet. *NRK*.
<https://www.nrk.no/innlandet/xl/de-som-hater-stillhet-1.12819546>

Thrane, C. (2018). *Kvantitativ metode: en praktisk tilnærming*. Cappelen Damm Akademisk.

Tronstad, T. V. & Gelderblom, F. B. (2016). Sound Exposure During Outdoor Music Festivals. *Noise Health*, 18, 220-228.

<https://doi.org/10.4103/1463-1741.189245>

Universitetet i Oslo. (2021, 22. mars). *Hva er Nettskjema*.

<https://www.uio.no/tjenester/it/adm-app/nettskjema/mer-om/>

Universitetet i Oslo. (2022, 01. desember). *Sikre anonymitet i Nettskjema*.

<https://www.uio.no/tjenester/it/adm-app/nettskjema/hjelp/tiltak-for-a-sikre-anonymitet.html#toc3>

Universitetet i Oslo. (2023, 31. januar). *Hva lagres når du svarer på et nettskjema?*

<https://www.uio.no/tjenester/it/adm-app/nettskjema/hjelp/svare-pa-nettskjema.html>

Widén, S. E. (2013). A suggested model for decision-making regarding hearing conservation: Towards a systems theory approach. *International Journal of Audiology*, 52(1), 57-64. <https://doi.org/10.3109/14992027.2012.728724>

Widén, S. E., Holmes, A. E. & Erlandsson, S. I. (2006). Reported hearing protection use in young adults from Sweden and the USA: Effects of attitude and gender. *International Journal of Audiology*, 45(5), 273-280.

<https://doi.org/10.1080/14992020500485676>

World Health Organization. (2015). Hearing loss due to recreational exposure to loud sounds. [Brosjyre]. WHO.

https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/154589/9789241508513_eng.pdf

Zuckerman, M. & Kuhlman, D. M. (2000). Personality and Risk-Taking: Common Biosocial Factors. *Journal of Personality*, 68(6), 999-1029.

<https://doi.org/10.1111/1467-6494.00124>

Vedlegg A

	Spørsmål	Svaralternativ
1	Alder	18 - 24 år 25 - 32 år 33 - 40 år
2	Kjønn	Kvinne Mann Annet
3	Bruker du noen form for hørselvern på konsert?	Alltid Som oftest En sjelden gang Aldri
4	Dersom bruker hørselvern på konsert, hvilken form for beskyttelse bruker du som oftest?	Ikke relevant, jeg bruker aldri hørselvern Skumpropper Silikonpropper Formstøpte propper Øreklokker Annet
5	De gangene du bruker hørselvern, hva er årsaken til dette? (Her kan du velge flere alternativ)	Ikke relevant, jeg bruker aldri hørselvern Jeg vil beskytte hørselen min for fremtidige permanente hørselsskader (permanent nedsatt hørsel og øresus) Jeg vil minimere de midlertidige konsekvensene som kan oppstå under og etter en konsert (hodepine, øresus og midlertidig nedsatt hørsel) Jeg synes lydnivået kan bli ubehagelig høyt uten hørselvern Jeg vil være et godt forbilde, og påvirke de rundt meg til å bruke hørselvern Jeg tenker ikke over årsaken

6	<p>De gangene du ikke bruker hørselvern, hva er årsaken til dette? (Her kan du velge flere alternativ)</p>	<p>Ikke relevant, jeg bruker alltid hørselsvern</p> <p>Jeg synes ikke det fungerer tilstrekkelig</p> <p>Jeg glemmer det</p> <p>Jeg synes det er flaut</p> <p>Jeg ser ikke meningen / jeg trenger det ikke</p> <p>Jeg tenker ikke over årsaken</p> <p>Jeg synes det ser rart ut</p> <p>Det ødelegger musikkopplevelsen</p> <p>Det er fysisk ubehagelig</p> <p>Det er vanskelig å kommunisere</p> <p>Dårlig tilgjengelighet</p> <p>Ingen jeg er sammen med på konserten bruker det</p> <p>Ingen rundt meg på konserten bruker det</p>
7	<p>Hva tenker du om andre som bruker hørselvern på konsert?</p>	<p>Jeg synes det er fornuftig</p> <p>Jeg tenker ikke noe over det</p> <p>Jeg synes det ser rart ut / er teit</p>
8	<p>Hvor på konsertområdet plasserer du deg som oftest?</p>	<p>Fremme ved scenen</p> <p>Midt i folkemengden</p> <p>Langt bak</p>
9	<p>Har du noen gang tenkt over at lydnivået på konsert har vært for høyt?</p>	<p>Ja</p> <p>Nei</p> <p>Vet ikke</p>

10	I hvor stor grad bryr du deg om din egen hørsel?	I svært stor grad I stor grad I noen grad I liten grad I svært liten grad
11	Synes du det er tilstrekkelig med informasjon rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert?	Ja Nei Vet ikke
12	Tror du flere hadde brukt hørselvern dersom informasjonen rundt viktigheten av å verne hørselen på konsert var mer tilgjengelig?	Ja Nei Vet ikke

